

**Dabas rezervāta „Moricsala” dabas aizsardzības plāna izstrādes uzraudzības grupas
sanāksme**

11.09.2008. Usmas pagasta padomē

Dalībnieku saraksts

Nr.p.k.	Vārds, uzvārds	Pārstāvētā institūcija/īpašums
1.	Raits Čakstiņš	Slīteres nacionālā parka administrācija
2.	Dace Sāmīte	Slīteres nacionālā parka administrācija
3.	Jānis Kuze	Latvijas ornitoloģijas biedrība
4.	Malda Jakupāne	Ziemeļkurzemes reģionālā lauksaimniecības pārvalde
5.	Inguna Pļaviņa	Ventspils reģionālā vides pārvalde
6.	Andris Veigulis	Ugāles mežniecība
7.	Lelde Engēle	Latvijas Dabas fonds
8.	Staņislavs Backāns	biedrība „Usmas jahtklubs”
9.	Dace Rumpe	Ziemeļkurzemes virsmežniecība
10.	Gendrihs Šķesters	Usmas pagasta padome
11.	Jānis Reihmanis	Latvijas Dabas fonds

Sanāksmes protokols

Sanāksme sākas plkst. 11:00

Jānis Reihmanis (turpmāk J.R.) informē par dabas aizsardzības plāna (turpmāk DA plāna) izstrādes gaitu un iepazīstina ar DA plāna materiāliem:

- rezervāta teritorija agrāk izdotajās kartēs;
 - informācija par bezmugurkaulnieku sugām nozīmīgām teritorijām un iespējamiem apsaimniekošanas pasākumiem: plānota pļavas uzturēšana; lapkoku praulgrauža atradne tiks norādīta kā potenciāli pasaimniekojama teritorija, ja monitorigs uzrādīs tādu nepieciešamību, taču šī DA plāna darbības laikā apsaimniekošana nav plānota, plānots tikai atradnes monitorings;
- Dace Sāmīte (turpmāk D.S.) jautā, kāpēc atsevišķi izdalīta bezmugurkaulnieku sugām nenozīmīgā teritorija egļu mežā.

J.R.: Norādīta teritorija, kur nav konstatētas vērtības; to var arī nenorādīt, jo tajā nav paredzēti nekādi speciāli pasākumi.

J.R. informē par konstatētajām putnu sugām un tām nozīmīgām teritorijām, par iespējamām ietekmēm uz rezervātu no notekūdeņu attīrīšanas iekārtām, zušu tača, HES uz Engures upes – pēc šo objektu apsekošanas secināts, ka to ietekme uz rezervāta teritoriju tieši nav konstatējama un nav būtiska.

Inguna Pļaviņa precizē, ka HES darbību tagad kontrolē valsts vides dienesta centrālās struktūrvienības hidroelektrostaciju kontroles daļa.

J.R. iepazīstina ar karti, kur redzami iespējamie kuģošanas ceļi rezervāta teritorijā un sezonas liegums.

D.S. informē par pašreizējo atļauju izsniegšanas kārtību makšķerēšanai un izbraukšanai no rezervāta teritorijas: atļaujas tiek dotas makšķerniekiem laika periodā no 1.jūnija līdz ledus uzsalšanai, vietējiem iedzīvotājiem izbraukšanai no rezervāta teritorijas gar niedru joslu; šīs

atļaujas pieļauj tikai airu laivu un elektromotoru izmantošanu. Dabas aizsardzības plāna ietvaros ir jāizstrādā, kā reglamentēt rezervāta ūdens akvatorijas apmeklēšanu.

J.R. informē, ka kartē ir norādītas teritorijas, kur būtu pieļaujama kuģošana, kas būtu jāmaina un jāprecizē.

D.S.: 1) Nav pieļaujama iekšdedzes dzinēju izmantošana rezervāta teritorijā; šādu viedokli atbalsta arī kolēģi citās aizsargājamās dabas teritorijās, atbalsta arī Usmas jahtklubs,

2) Būtu jā saglabā esošā kārtība makšķerniekiem, lai uzturēšanās rezervāta ūdens akvatorijā būtu atļauta no 1. jūnija,

3) Stingrā režīma zonā jā iekļauj arī Moricsalai pieguļoša rezervāta ūdens teritorijas daļa, kur visu laiku būtu aizliegta cilvēku uzturēšanās un tas samazinātu traucējumu putniem; šo zonu norobežos ar bojām, būs aizliegts izkāpt uz salām un uzturēties stingrā režīma zonā.

Jānis Ķuze (turpmāk J.Ķ): zivju ērgļa ligzdošanas laiks ir arī jūlijs un augusts un buferjosla gar krastiem ir nepieciešama.

D.S.: Regulējamā režīma zonā jāatļauj arī jahtu uzturēšanās no 1. jūnija līdz ledus uzsalšanai.

Izraisās diskusija, kā formulēt atļauju atrasties rezervāta ūdens akvatorijā, jo no 1. marta līdz 1. jūnijam zemes īpašniekiem jābūt iespējai iebraukt ezerā cauri rezervāta teritorijai, ne visi ir makšķernieki un tiem nevajag makšķerēšanas atļauju.

D.S.: Individuālajos aizsardzības un izmantošanas noteikumos (turpmāk IAIN) nepieciešams atrunāt laika periodu, saskaņošanu ar Slīteres nacionālā parka (turpmāk SNP) administrāciju, norādīt kuģošanas ceļus.

Izraisās diskusija par nepieciešamību norādīt kuģošanas ceļus un uzturēšanās saskaņošanu ar SNP administrāciju.

D.S.: Jārēķinās, ka nākotnē palielināsies tūrisma slodze; saskaņojot uzturēšanās atļaujas, tiek kontrolēts cilvēku skaits, kas var uzturēties rezervāta teritorijā; izsniedzot atļauju, tiek izsniegts arī informatīvais materiāls par rezervāta teritorijā atļautu un aizliegto; tas ir dabas rezervāts, saskaņošana disciplinē cilvēkus.

J.R.: Vai ir nepieciešamas kādas izmaiņas regulējamā režīma zonas konfigurācijā?

D.S. Vajag stingrā režīma zonas robežu – boju rindu, kuru nedrīkstēs pārkāpt, tuvāk gar salām.

Raits Čakstiņš: Līdz 1. jūnijam regulējamā režīma zonā SNP saskaņo tikai vietējo iedzīvotāju laivu atrašanos – saskaņos laivu ar konkrētu numuru, vienalga, kurš tajā laivā atradīsies. Makšķerēšanai jā saskaņo atļauju konkrētajam cilvēkam, jo nevar noteikt laivu, kurā jāatrodas makšķerniekam.

Staņislavs Backāns (turpmāk S.B.) ierosina mainīt kuģošanas ceļa novietojumu starp Lielalksnītes salu un Viskūžu salu – no burātāju viedokļa kuģošanas ceļu vajadzētu tuvāk Lielalksnītes salai, citādi šaurums nav izbraucams.

Izraisās diskusija par zonas noteikšanu, kurā arī ārpus rezervāta teritorijas būtu aizliegta uzturēšanās putnu ligzdošanas laikā. Jāizsver, vai to noteikt pašvaldības saistošajos noteikumos, vai Ministru kabineta noteikumos. Zonu ārpus rezervāta teritorijas, kurā aizliegta cilvēku uzturēšanās, var noteikt ezera apsaimniekošanas plānā, bet tas visticamāk tiks izstrādāts pēc 2 – 3 gadiem, arī licenzētās makšķerēšanas noteikumos var noteikt zonu, kur aizliegts uzturēties makšķerniekiem.

Gendrihs Šķesters (turpmāk G.Š.) ierosina papildus uzturēšanās aizliegumu noteikšanu ārpus rezervāta teritorijas risināt ar pašvaldība saistošo noteikumu palīdzību. Slodze uz ezeru ir galvenokārt ir tikai 3 vasaras mēnešus.

Izraisās diskusija par vienotas aizsargājamās dabas teritorijas veidošanu, apvienojot Moricsalas dabas rezervātu un Viskūžu salas dabas liegumu. Tas ir jāizvērtē saistībā ar Putniem starptautiski nozīmīgās teritorijas robežām, jāmeklē kompromisi, lai varētu pārvietoties ar laivām un jahtām starp salām.

D.S. ierosina izvērtēt, vai pretim katram pieguļošajam īpašumam būtu pieļaujama laipas un piestātnes izveidošana. DA plānā jānorāda vietas, kur nav pieļaujama jaunu piestātņu būvēšana, lai saglabātu aizsargājamās biotopus, aizsargājamās augu un bezmugurkaulnieku sugas. Jānorāda, kādas darbības (piemēram, niedru pļaušana, laipas, piestātnes izveidošana utml.) kurās vietās ir pieļaujamas vai nav pieļaujamas no sugu un biotopu aizsardzības viedokļa.

G.Š. atbalsta viedokli, ka piestātņu būvniecība nav pieļaujama, ja tur ir dabas vērtības, bet ja aizsargājamo dabas vērtību nav, tad piestātņu būvniecība jāatļauj.

I.P. ierosina:

- precizēt DA plāna nodaļu “Pašreizējā un paredzamā antropogēnā slodze uz teritoriju” un precīzi minēt, kāda ietekme ir rezervāta dienvidaustrumu daļā, konkrēti nosaukt visas slodzes,

- precizēt nodaļu, kur uzskatīti normatīvi, kas attiecas uz teritoriju – minēt Ministru kabineta noteikumus, pēc kuriem izvērtē ietekmes būtiskumu, ir minēti normatīvi, kas bairs nav spēkā, bet nav minēti, spēkā stājušies normatīvi;

- precizēt informāciju par dabas vērtībām piekrastes zonā – kādas vērtības tur ir sastopamas, kas tās ietekmē, kāds aizsardzības režīms tām nepieciešams, jāuzraksta konkrēti, kas pieļaujams un kas aizliegams.

D.S.: Vajag dabas vērtību karti, vajag DA plānā iesaistīto ekspertu viedokli, kādi aizliegumu, ierobežojumi, nosacījumi nepieciešami dabas vērtību saglabāšanai.

J.R. informē, ka dabas vērtību karte būs, tiks papildināta informācija par dabas vērtību saglabāšanai nepieciešamajiem nosacījumiem.

S.B. iesniedz rakstisku priekšlikumu no Usmas jahtkluba.

D.S. ierosina papildināt apsaimniekošanas pasākumu sadaļu ar pasākumu, kas paredz ēku kompleksa uzturēšanu un apsaimniekošanu uz Moricsalas un Moricsalas ekspozīcijas zāles (bijušā jahtkluba) atjaunošanu, jo šīs ēkas ir nepieciešamas rezervāta uzraudzības un apsaimniekošanas nodrošināšanai,

Izraisās diskusija par jūraskraukļu ietekmi uz salu – pēc kādiem kritērijiem noteikt, kad ietekme ir būtiska, kā rīkoties. Iespējams, var izmantot kaut ko no Starptautiskās jūraskraukļu pētījumu grupas ieteikumiem.

D.S. ierosina DA plānā aprakstīt, kā risināt jūras kraukļu problēmu, minēt kritērijus (piemēram, ietekmēto platību, putnu skaitu), pēc kuriem novērtēt, vai ietekme palielinās, vai ietekme ir būtiska un apdraud salu, kad un kā rīkoties.

I.P. ierosina precizēt rezervāta aizsardzības un apsaimniekošanas mērķus, norādot sugas, biotopus un konkrētas platības.

D.S. ierosina iekļaut kā pasākumu arī mežacūku postījumu monitoringu un arī zvejnieku, makšķernieku un laivotāju monitoringu.

D.S. ierosina kā pasākumu paredzēt arī

- apkopojošas publikācijas par rezervāta teritorijā veiktajiem pētījumiem izdošanu,
- informatīvās lapas makšķerniekiem un laivotājiem izdošanu,
- bukleta par rezervātu izdošanu,
- sabiedrības informēšanas pasākumus saistībā ar Moricsalas simtgadi, piemēram, izstādes noorganizēšanu Dabas muzejā utml.,
- paredzēt iespēju pļavu uz Moricsalas arī noganīt, ņemot vērā, ka siens pļavā ir jānovāc, bet to nav kur likt,
- krūmu izzāģēšanu gar grāvjiem,
- izvērtēt iespēju izcirst alkšņus pļavas malā gar ezera krastu – pļavas būtu vairāk apgaismotas, sausākas, iespējams, tas pozitīvi ietekmētu bezmugurkaulnieku sugas,
- nepieciešamos pētījumus, lai tiktu nodrošināts pētījumu periodiskumu, ilglaicība un rezultātu salīdzināmība; nepieciešami DA plāna izstrādē iesaistīto ekspertu priekšlikumi, kādi pētījumi būtu jāveic, metodiku izstrādātu SNP administrācija.

Dace Rumpe precizē normatīvos aktus, kas attiecas uz meža apsaimniekošanu un jautā, vai vispār vajag šos normatīvus uzskaitīt, ja meža nav paredzēti nekādi apsaimniekošanas pasākumi.

D.S. ierosina apspriežamos materiālus nosūtīt 10 dienas pirms sanāksmes, tad jau uz sanāksmi daudz ko varētu precizēt.

Vienojas, ka nākošā uzraudzības grupa sanāksme varētu būt pēc apmēram pusotra mēneša.

Sanāksme beidzas 13:30

Sanāksmi vadīja

Protokolēja

J. Reihmanis

L. Eņģele